

Nieuwsbrief Noardlike Fryske Wâlden (NFW) juni 2015

Nieuwsbrief voor leden van W&F, VALD, IKG, VANLA, VEL en SMEL

Van het bestuur

Van de voorzitter

We staan aan het begin van de zomer. Het koude voorjaar bracht gras van goede kwaliteit, maar ook droogte. De muizenplaag van 2014 krijgt een staart met veel predatie in de weidevogels. Zo zorgt de natuur ieder jaar weer voor verrassingen...

Op het kantoor in Burgum wordt de laatste hand gelegd aan de gebiedsaanvraag voor Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer. Voordat iedereen in de vakantiemodus gaat, zal het collectief NFW een mooi aanbod neerleggen bij de Provincie. Daar kunnen we met recht trots op zijn met z'n allen. Het betekent dat vele leden ervoor kiezen om hun bedrijfsvoering niet alleen te richten op productie, maar ook daadwerkelijk te werken aan natuur inclusiviteit. De belangstelling is zo groot, dat er niet voor iedereen in 2016 een vergoeding mogelijk is. Dat blijven we onder de aandacht brengen bij de Provincie en in onze 5 gemeenten, want de hele 'mienskip' is samen met ons verantwoordelijk voor meer biodiversiteit.

Hoewel het zo nu en dan best lastig en frustrerend is om een nieuwe werkwijze samen met een andere overheid in te voeren, zien we grote voordelen in de nieuwe collectieve aanpak. Uiteraard bent u ten allen tijde gehouden aan uw contract, echter alleen de beheereisen worden vanaf 2016 gecontroleerd door RVO. Deze eisen zijn minimaal en eventuele extrapolatie kan worden ondervangen door een 'ruime jas benadering' in het aanbod. De beheervorschriften zijn in goede handen bij het collectief: in combinatie met een warme benadering zullen die naar onze overtuiging meer effect sorteren voor natuur en landschap en minder afkeuringen tot gevolg hebben. Onze werkwijze is 'fan ûnderop' met flexibel beheer, schouw en voorlichting.

Laten we nu dus samen de energie steken in de collectieve aanpak, ondanks kinderziektes biedt die veel perspectief. Overheden en het bedrijfsleven zijn momenteel erg geïnteresseerd in ons systeem, waarin men met één contract zaken kan doen met veel ondernemers. Dan gaat het niet alleen over Agrarisch Natuurbeheer, maar ook over natuurinclusieve landbouw in een breder perspectief, blauwe diensten, groenfinanciering, energietransitie, gezondheid en recreatie & toerisme. Gelukkig heeft de NFW een sterke band met de streek, coalities met gebiedspartijen zijn nodig om innovatie tot een succes te maken. Op de Bodembeleefdagen in Kollumerzwaag introduceerde iemand de term 'meerwaardemelk'. Wij kunnen die 'meerwaardemelk' leveren, tegen een eerlijke financiële meerwaarde. Vóór wat hóórt wat.

Namens het bestuur,
Attje Meekma, voorzitter

Van het bureau

ANlb2016 (Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer 2016)

In het ANlb2016 kunnen alleen gecertificeerde collectieven (verenigingen van agrariërs en andere grondgebruikers, zoals de NFW) een gebiedsaanvraag bij de provincie doen. Dit kan gevolgen hebben voor beheerders met een beheerovereenkomst PSAN en of SNL agrarisch die na 1 januari 2016 doorloopt.

Beheerders die op dit moment subsidie ontvangen voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer van één van de 12 provincies hebben, als hun contract nog doorloopt tot na januari 2016, een tweetal mogelijkheden:

1. Als het doorlopende subsidiecontract past binnen de doelen van de concept-gebiedsaanvraag, dan is het wenselijk dat beheerders overstappen en een nieuwe beheerovereenkomst afsluiten met het collectief. Deze wordt dan opgenomen in de gebiedsaanvraag van de NFW. Het is mogelijk per aanvraagnummer PSAN of SNL over te stappen naar het nieuwe ANlb2016 of het huidige PSAN of SNL- contract voort te zetten tot einddatum van het aanvraagnummer.

2. Als het doorlopende subsidiecontract niet binnen de doelen en mogelijkheden van het provinciale Natuurbeheerplan en het collectief past, dan kan het subsidiecontract worden uitgediend en na afloop van de subsidieperiode niet meer verlengd worden.

Als beheerders niet willen deelnemen in het collectief en/of het doorlopende contract voor agrarisch natuurbeheer niet willen beëindigen, dan moeten zij het subsidiecontract uitdienen tot het einde van de subsidieperiode. Dit houdt in dat zij dan ook moeten blijven voldoen aan de voorwaarden voor de subsidie.

Doorlopers binnen begrenzing ANLB2016 mogen overstappen

Deelnemers van het Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL) die een beheercontract hebben dat nog doorloopt na 1 januari 2016 én binnen de nieuwe begrenzing van de regeling ANLB16 liggen, mogen overstappen naar de gebiedsaanvraag van het collectief. Voorwaarde hierin is dat een deelnemer die zijn SNL-contracten voortijdig opzegt, ook daadwerkelijk terugkomt in de gebiedsaanvraag en het beheerplan van het collectief vanaf 1 januari 2016. De SNL-deelnemer die overgaat naar de gebiedsaanvraag van het collectief moet voor 1 november 2015 zijn SNL-contract opzeggen bij de RVO.nl. U ontvangt hierover nog nader bericht van bureau NFW.

Beslissing subsidievaststelling(P)SAN

Vanaf januari 2015 verstuurt Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) een brief met beslissing subsidievaststelling van uw agrarisch natuurbeheer (P)SAN over de periode 1 januari 2009 t/m 31 december 2014. Heeft u meerdere PSAN-aanvraagnummers, dan ontvangt u per aanvraagnummer een brief met eindberekeningsformulier en verzamelstaat. Wij raden u aan deze brief met bijlagen goed te controleren. Indien u vragen heeft of bezwaar wilt maken, dan verzoeken wij u contact op te nemen met bureau NFW. Een bezwaarschrift moet uiterlijk binnen 6 weken na dagtekening van de brief bij RVO zijn ingediend.

Voorkom Terugbetalen

Wanneer er op uw percelen, waarop beheer is gelegen, werkzaamheden ten algemene nutte worden uitgevoerd, dan is het van belang dat dit beheer wordt vastgesteld.

Werkzaamheden ten algemene nutte zijn bijvoorbeeld de werkzaamheden in verband met de aanleg van de Centrale As. Het kunnen ook werkzaamheden zijn die worden uitgevoerd door het Wetterskip, gemeente of Gasunie. Vanaf het moment van vaststellen ontvangt u geen vergoeding meer. U hoeft dan echter niet de in de voorgaande jaren ontvangen beheergelden terug te betalen. Normaal gesproken moet u, wanneer u tussentijds uw overeenkomst stopt omdat u niet meer aan de beheereisen kunt voldoen, wel de eerder ontvangen beheergelden terugbetalen. Denkt u er dus goed om dat wanneer er werkzaamheden ten algemene nutte op uw percelen (gaan) plaatsvinden of kortgeleden hebben plaatsgevonden dat u dit doorgeeft aan Bureau NFW. Zij kunnen de vaststelling voor u regelen.

GDI 2015

Bureau NFW heeft dit jaar 88 leden ondersteund bij de Gecombineerde Data Inwinning (GDI). Van de verlenging van de indientermijn tot 15 juni 2015, in verband met de invoering van het nieuwe GLB, is door meerdere beheerders gebruik gemaakt. De ondersteuning is naar tevredenheid verlopen en zal volgend jaar weer worden aangeboden.

Rectificatie Sluiting Bureau NFW

In de vorige Nieuwsbrief hebben we aangegeven dat bureau NFW in week 30 en 31 (van maandag 20 juli t/m vrijdag 31 juli) gesloten is. Dit is niet juist !!

Het moet zijn :

Bureau NFW is in week 31 en 32 (van maandag 27 juli t/m vrijdag 7 augustus) gesloten.

Houdt u hier rekening mee.

De vermelde sluiting van bureau NFW in week 52 en 53 (maandag 21 december 2015 t/m vrijdag 1 januari 2016) blijft staan.

Stand van zaken weidevogelbeheer 2016

In de maanden mei en juni zijn belangrijke stappen gezet in de voorbereidingen voor het leefgebied open grasland van het ANLB16, kortom het weidevogelbeheer vanaf 2016. Het weidevogelmozaïek zoals dat in de voorintekening in maart/april tot stand was gekomen, is in overleg met een aantal beheerders aangepast, zodat de kwaliteit van het mozaïek werd verbeterd. Er was op dat moment nog sprake van een forse overtekening (circa 30%) van het voorlopige budget voor de NFW. Dit budget werd in juni echter aanmerkelijk verhoogd waardoor de overtekening van het budget afnam tot circa 10%. Dit hebben we moeten oplossen door de beheereenheden op de percelen waar (bijna) geen vogels voorkomen, weg te strepen of te vervangen door een lichter pakket. Alle gebieden waar sprake is van een goede weidevogelstand kunnen we nu voorzien van weidevogelpakketten. Daar zijn we erg gelukkig mee.

Daarna is het uiteindelijk ingetekende weidevogelbeheer in contractvorm aangeboden aan de beheerders. Zoals wel verwacht worden er veel vragen gesteld, bijvoorbeeld over de keuzes die gemaakt zijn in de intekening, over de werkwijze van het legselbeheer, over de beheervorschriften per pakket, etc. Via de website proberen we antwoord te geven op de meest voorkomende vragen.

Aan de hand van de correcties die op de contracten worden aangegeven, stellen wij het weidevogelbeheer bij en dienen we begin juli een gebiedsaanvraag bij de provincie in. Zodra deze wordt goedgekeurd (naar verwachting in september), krijgen de beheerders daarover weer bericht.

Meer weidevogels door plasdras in de Noardlike Fryske Wâlden

In de plasdrasgebieden in de Noardlike Fryske Wâlden krioelt het van de weidevogels. Factoren als de grootte van de plasdras, omliggend kruidenrijk grasland en uitgesteld maaien in naastgelegen percelen hebben invloed op het aantal broedende weidevogels en opgroeiende kuikens. Dat blijkt uit analyse van jarenlange meetgegevens.

Sinds 2009 verzamelt de vereniging Noardlike Fryske Wâlden (NFW) binnen het werkgebied systematisch gegevens van het aantal broedende scholeksters, tureluurs, Kieviten en grutto's in de zogenaamde weidevogelmozaïeken. In 2012 had de koepel van agrarische natuurverenigingen in Noordoost-Fryslân in totaal 8.681 ha weidevogelgrond in beheer, verdeeld over 20 mozaïeken. In dat jaar werden er in totaal 5.048 paar weidevogels geteld.

Tussen 2009 en 2012 is het totaal aantal van de vier genoemde weidevogelsoorten in de beheergebieden over het totaal van 8.681 ha afgenomen. Henk Oud, beheerregisseur bij de NFW, Ernst Oosterveld (Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek) en Suzanne Weterings (Aequator Groen & Ruimte) concluderen na analyse van alle meetgegevens dat achter de teruggang grote verschillen tussen deelgebieden schuilgaan. Van de 20 weidevogelmozaïeken zijn er zes die juist een stijging van weidevogels laten zien. De aanwezigheid van plasdras speelt een sleutelrol in die stijging, komen de deskundigen tot de slotsom.

Effectief

Verdere bestudering van de gegevens leert hen dat naarmate een mozaïekgebied een groter aandeel plasdras bevat, de weidevogeldichtheid hoger wordt. De NFW werkt met oppervlaktes plasdras tussen 0,5 en één hectare met voldoende kuikenland eromheen. Dit blijkt in de praktijk een effectieve combinatie. Kleinere of grotere plasdrasgebieden hebben weinig of onvoldoende effect, blijkt uit de analyse. "Op basis van deze resultaten en de praktijkervaring dat weidevogels steeds meer dicht bij elkaar broeden, is weidevogelmozaïekbeheer op boerenland dus effectief", zegt Henk Oud. De vereniging NFW vindt daarom dat zware beheerpakketten het beste geconcentreerd kunnen worden rond plasdrasplekken, bij voorkeur waar veel weidevogels zich bevinden. Om kuikens goed te kunnen laten opgroeien, is omringend beheer met kruidenrijk grasland, uitgesteld maaien en intensieve en extensieve beweiding en waar mogelijk verdere waterpeilverhoging wenselijk.

Vertrouwen

Succesvol weidevogelbeheer is naast een goede leefomgeving afhankelijk van meerdere factoren, zoals predatiebeheer, vrijwillige weidevogelbescherming en de inpasbaarheid in de bedrijfsvoering van moderne landbouwbedrijven. Met de afschaffing van de melkquota staat die inpasbaarheid onder druk. "We hebben als vereniging NFW echter het volste vertrouwen dat we vitale weidevogelpopulaties kunnen houden. Dit is haalbaar met voldoende draagvlak van beheerders, het inpassen van weidevogelbeheer binnen de bedrijven en in samenwerking met overheden, terreinbeherende organisaties en vrijwilligers", aldus Oud.

Bijeenkomst bodem- en voerkwaliteit

In het verleden is er veel aandacht geweest voor de koe en in relatie tot de koe, de voerkwaliteit. Door die focus op de koe, en in vergelijkbare mate op de voerkwaliteit, of graskwaliteit, is de bodem veelal een ondergeschoven kindje geweest. Vanuit ruimere wet en regelgeving was bemesting veelal geen probleem, er kon veel gecorrigeerd worden met kunstmest. Echter door aanscherping van mestwetgeving, realiseren veel agrariërs zich dat behoud van de bodemkwaliteit, of het verbeteren ervan meer aandacht vraagt. Daarnaast blijkt uit onderzoek dat er op koe niveau veelal niet veel te optimaliseren meer is, de koe gaat al op de meest efficiënte manier om met nutriënten.

18 augustus 2015 in de ochtend wordt van 9.30 – 12.00 uur een bijeenkomst georganiseerd, waarbij Oene Oenema (WUR), Arjan Reijneveld (BLGG) proberen antwoorden te geven op de volgende vragen: Wat is de relatie tussen bodemkwaliteit en ruwvoerkwaliteit? Hoe verbeter je je bodemkwaliteit? Wat is de invloed van bodemkwaliteit op ruwvoerkwaliteit? U bent allemaal van harte welkom. Graag vernemen we vooraf of u in de gelegenheid bent om te komen. U kunt zich aanmelden bij Bureau NFW.

Theo Meindersma blij met 'Skjin en Enerzijneutraal'

In april 2014 heeft Theo Meindersma het asbest van zijn stal verwijderd samen met het verduurzamen van deze stal. Terugkijkend vindt Meindersma dat hij weinig overlast heeft ondervonden, want binnen 1 week was het asbest verwijderd en waren de zonnepanelen geplaatst. Met The Sun Factory was afgesproken een systeem neer te leggen die een opbrengst kan behalen van 9000 kWh. "Na de eerste 2 maanden (april en mei)

zit ik al bijna op een derde van de jaaropbrengst; dit zijn natuurlijk ook direct de beste maanden. Uiteraard beveel ik het collega-agrariërs ook aan, want je weet nooit wat er later met de prijzen van het verwijderen van asbest gebeurt. De subsidie nu is mooi meegenomen en de investering van de zonnepanelen komt over de jaren naar je toe. Beschouw het als een win-win situatie en pak je kans nog voor 1 september a.s."

Theo Meindersma: "Het geld van de subsidie stond vooraf al op mijn rekening en het aanvragen kostte maar een uur" .

Het maximale subsidiebedrag is verhoogd en staat nu op €15.000,- per aanvrager, het subsidiebedrag is verhoogd naar €4,50 per m2.

U kunt nog subsidie aanvragen tot 1 september 2015. De asbestsanering en het plaatsen van de zonnepanelen moet gerealiseerd zijn voor 31 oktober 2015. Voor meer informatie: www.asbestvanhetdak.nl

Werkbezoek Ministerie van Economische Zaken met als thema 'de Energietransitie'

Op 10 april was een delegatie van het Ministerie van Economische Zaken, Wageningen Universiteit en de Rijksuniversiteit Groningen op bezoek bij de NFW om kennis uit te wisselen en te discussiëren over de vraag: " Wat biedt een gebiedsgerichte aanpak als mogelijkheden voor de energietransitie? Wat zijn leerervaringen van een collectief als de NFW en liggen er ook mogelijkheden voor een andere maatschappelijk doel. Welke hobbels en kansen worden er gezien en wat is daarvoor nodig, zowel bestuurlijk als in gedrag."

Naast een inleidende discussie bij Paardenopfokbedrijf De Burd in de Veenhoop, is verder in het veld kennis uitgewisseld en gediscussieerd met medewerking van beheerregisseur Bauke Pol, leden mts. Talen, Jurjen de Jong en bestuurslid H. van Dijk. De verkenning zal dit jaar worden vervolgd.

Werkbezoek aan Brussel

Op 22 en 23 april zijn de voorzitter en algemeen secretaris op werkbezoek geweest naar Brussel, gezamenlijk met een brede delegatie uit Noordoost Friesland. Het doel was om met elkaar en met vertegenwoordigers van de Europese Unie de opgaven voor de regio te bespreken, aan (kennis)netwerken te bouwen en Europese subsidiemogelijkheden te verkennen. Als vereniging hebben we kennisgemaakt met potentiële partners in Brussel en de mogelijkheden van de subsidieregeling Interegg verkend. De reis stond in het teken van ontmoeting, informatie halen en brengen en kennis en ervaringen delen. Op woensdagmiddag presenteerden daarom vijftien organisaties zich middels een netwerkpresentatie. Dit zijn organisaties uit Noordoost Fryslân, België en Nederland die zich voorstellen en ingaan op hun ervaringen met Europa. Na de presentaties was er tijd om elkaar te ontmoeten en ervaringen te delen. Donderdag stond in het teken van een bezoek aan het Europe Parlement en ontmoetingen met de Europarlementariërs Jan Huitema (VVD, Landbouw- en Milieucommissie) en Bas Eickhout (Groen Links, onder andere Milieucommissie en Vervoer en Toerisme). Daarnaast werd het Comité van de Regio's bezocht waarin vertegenwoordigers van het lokale en regionale bestuur zetelen. Hier werd gesproken over het project Vital Rural Area waarin regio Noordoost Fryslân leadpartner was. Er werd tevens gekeken naar nieuwe mogelijkheden voor de regio. Het werkbezoek draagt bij aan de invulling van de nieuwe samenwerkingsperiode ANNO-II 2016-2020. Voor onze vereniging draagt het bij aan het kennis, het Europese en Regionale Netwerk en aan de positie die onze vereniging heeft als Groenblauwe gebiedspartner in Noordoost Friesland.

Themagroep Natuur & Landschap

Beheerregisseurs Landschap aan het werk

Voor het onderdeel landschap in de gebiedsaanvraag Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer 2016 zijn op dit moment 14 beheerregisseurs van de NFW in het veld actief. Zij beoordelen of de door de beheerders aangeboden landschapselementen, bij de intekening van de belangstellingsregistratie, voldoen aan de beheervoorwaarden ANB 2016.

Na de informatieavonden in december en de massale voorintekening op het bureau in Burgum is op basis van de vooraf opgestelde beheerstrategie de ruimtelijke configuratie, (de samenhang in te beheren elementen nodig voor de doelsoorten [Europees beschermde dieren]) van de droge dooradering bepaald. De beheerregisseurs beoordelen deze voorlopige selectie op kwaliteit. Daarna volgt, nog voordat de aanvraag verstuurd wordt naar de Provincie Fryslân, de (verplichte) ecologische toets, die door onderzoeksbureau Altenburg en Wymenga plaatsvindt.

De beoordeling door de beheerregisseurs landschap vormt een belangrijk onderdeel om tot een zo kwalitatief goed mogelijke gebiedsaanvraag te komen. Een kwalitatieve gebiedsaanvraag is belangrijk om de budgetindicatie gehonoreerd te krijgen. Daarnaast streeft de NFW ernaar, door vooraf de elementen te beoordelen op hun kwaliteit, zoveel als mogelijk te voorkomen dat bij controle in de komende jaren er afkeuringen plaatsvinden. Nadat Provincie Fryslân de gebiedsaanvraag heeft goedgekeurd en de beschikking heeft afgegeven kan de NFW de definitieve beheercontracten met haar beheerders afsluiten. In deze contracten staan de beheereisen en aanvullende beheervoorwaarden van de beheerpakketten, de algemene contractvoorwaarden en de geldende tarieven per beheerafspraak vermeld.

Het contractaanbod van de NFW aan de beheerder is de laatste stap in een route die moet leiden tot het uitvoeren van het nieuwe Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer, dat vanaf 1 januari 2016 in werking treedt. Naast het overleg in de afgelopen jaren met de gebiedspartners in het gebiedsproces zijn binnen de vereniging NFW alle betreffende onderdelen die betrekking hebben met het nieuwe Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer 2016, van pakketvoorwaarden en beheerstrategie tot de tarievenkeuze besproken en besloten in de Algemene Ledenvergadering van de NFW waarin de 6 inliggende ANV's vertegenwoordigd zijn. Deze unaniem besloten stappen leiden er toe dat we als NFW een kwalitatief goede aanvraag kunnen doen. Hiermee is de basis gelegd voor het beheer en bijbehorende beheervergoeding voor de komende zes jaar van een groot deel van de landschapselementen in het gebied van de Noardlike Fryske Wâlden. Hetzelfde geldt voor open grasland/weidevogelbeheer en natte dooradering.

Opleiding/kennisverbetering schouwcommissie NFW

De schouwcommissie van de NFW heeft diverse veldbezoeken in het gebied gemaakt om de kennis van het agrarisch natuurbeheer te vergroten. Tijdens één van de veldbezoeken is een bezoek gebracht aan een plas-dras om met elkaar te beoordelen aan welke voorwaarden een plas-dras moet voldoen.

Blauwe diensten

Twee pilots met Blauwe diensten van start in It Wytfean en Twyzelerheide!

De afgelopen weken zijn de startbijeenkomsten gehouden voor de pilot Blauwe diensten. Daarmee is een gebiedsproces gestart door de NFW, in opdracht van Wetterskip Fryslân, om samen met de agrarische ondernemers een plan uit te werken waarmee de waterkwaliteit en waterhuishouding in hun gebied wordt verbeterd.

De Nieuwsbrief NFW wordt mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van Provincie Fryslân en de Europese Unie.

Dit is een nieuwe manier van werken, met een gedragen plan uit de streek, in plaats van opgelegde maatregelen door het Wetterskip. Bij voldoende resultaat zal deze aanpak ook in andere gebieden kunnen worden toegepast.

Er kwamen bij een eerste inventarisatie al een heleboel ideeën naar voren: Van het overnemen van slootbeheer door agrariërs tot het aanpakken van erfafspoeling, composteren van slootmaaisel of het verbeteren van het stuwbeheer. De uitdaging bij de verdere uitwerking zal zijn om een voldoende robuust plan te maken waar iedereen achter kan staan; met voldoende plussen voor de agrariërs, maar ook voldoende bijdrage aan de maatschappelijke doelen van het Wetterskip.

Algemeen

Swaddekuier 2015

De Swaddekuier (genoemd naar een oud beekje dat de noordelijke begrenzing vormt van de gemeente Achtkarspelen) wordt gehouden op zaterdag 4 juli 2015. De wandelroutes van 10, 20 en 40 kilometer gaan door het mooie coulisselandschap van de Noardlike Fryske Wâlden. Leden van de NFW stellen ook dit jaar weer hun bedrijf open. Loop en beleef de Swaddekuier!. Zie voor meer informatie: www.swaddekuier.nl

Brommels! 2015

Ook in 2015 vinden er weer activiteiten plaats in verschillende dorpen in de Noardlike Fryske Wâlden, waarbij boerenbedrijven hun bedrijf open stellen voor een excursie of land open stellen om bramen te plukken. Op 22 en 23 augustus 2015 vindt het 4e Wâldpyk bramenfestijn plaats.

In 2012 is Brommels! gestart in Noardburgum en Jistrum. Sindsdien hebben Burgum, Sumar, Eastermar, De Tike en Twizelerheide ook al brommels! gevierd.

En aan dat rijtje worden dit jaar maar liefst 5 nieuwe dorpen toegevoegd: Twijzel, Kootstertille, Veenklooster, Kollum en Buitenpost. Ook leden van de NFW participeren en als vereniging ondersteunen wij dit initiatief.

It jier van 't Smellingerlânskip

In het kader van it Jier fan 't Smellingerlânskip wordt er op zaterdag 12 september rondom Rottevalle-Houtigehage en Drachtstercompagnie een fietstocht georganiseerd. In de route is een evenementendag opgenomen op it Fallaet te Drachtstercompagnie waarbij rondom de oudheidkamer cultuurhistorische activiteiten plaatsvinden. Daarnaast stellen Jurjen en Minke Visser hun boerderij open voor publiek en verzorgen in samenwerking met ANV Smelne's Singellân en de Noardlike Fryske Wâlden verspreid over de dag een aantal rondritten door het landschap om bezoekers te informeren over de moderne bedrijfsvoering van de melkveehouderij met behoud en ontwikkeling van het cultuurhistorisch landschap.

Stand NFW

De NFW zet zich in om de vereniging meer bekendheid te geven.

De afgelopen maanden was de NFW tijdens de volgende activiteiten met een stand vertegenwoordigd op:

- 18 april 2015 op de Lifestyle Fair Oars te Burgum
- 12 en 13 juni 2015 tijdens de Bodembeleefdagen van Mulder Agro in Kollumerzwaag
- 20 juni 2015 tijdens de open dag van de Kan Hoeve in de Veenhoop

De NFW zal vertegenwoordigd zijn op:

- 4 juli 2015 bij boerenbedrijven langs de route van de Swaddekuier
- 23 augustus 2015 in Twijzel bij Brommels
- 28 en 29 augustus 2015 tijdens de route van de Kennedymars
- 12 september 2015 in Drachtstercompagnie tijdens 'it jier van 't Smellingerlânskip'

Vragen of opmerkingen?

Voor vragen of opmerkingen over de onderwerpen in deze nieuwsbrief kunt u contact opnemen met Bureau NFW via telefoonnummer 0511-548596 of via info@noardlikefryskewalden.nl

Uitgebreide achtergrondinformatie is ook op www.noardlikefryskewalden.nl te vinden.

Wenst u deze nieuwsbrief niet langer te ontvangen? Geef dit dan door via info@noardlikefryskewalden.nl